

ผู้บริหารจัดทำเป็นรูปกราฟที่ดูเข้าใจง่ายและสวยงาม ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งนักวิชาชีพและอาสาสมัครในชุมชนใช้งานได้ ออกแบบให้ใช้ได้บนอุปกรณ์เคลื่อนที่ การทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยภายใต้การทำงานของ ดร.เปรมฤดี นุ่นสังข์ ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัล มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และทีมงานกับ อบต.ท่าศาลา เป็นตัวอย่างที่ดีของบทบาทสถาบันการศึกษาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน นักพัฒนาระบบสารสนเทศร่วมติดตามงานและพัฒนา ระบบที่ตอบสนองกับการใช้งานของเจ้าของข้อมูล โดยมีหลักคิดคือ บริการ จุดเดียว (One-stop service) และให้บริการสามารถบูรณาการเชื่อมโยงกัน (Integrated all services) มหาวิทยาลัยช่วยในการดูแลความปลอดภัยของฐานข้อมูลให้ ตัวอย่างระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการทำงานระดับท้องถิ่น คือ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจของอบต.ท่าศาลา

ระบบเก็บคะแนนร่วมกิจกรรมด้วย Smart Card ระบบบันทึกข้อมูลโครงการงบประมาณ ค่าใช้จ่าย โคมไฟปิด-เปิดด้วยรีโมท ระบบแผนที่ชุมชน (ข้อมูลบ้านหัวข้อ+พิกัด)

คุณภูวิศ นินทจิตรองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นหัวแรงของ อบต. ในการสำรวจตามแบบสำรวจคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามมาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ จากนั้น ม.วลัยลักษณ์ทำหน้าที่พัฒนาระบบฐานข้อมูล เริ่มเก็บข้อมูลของผู้สูงอายุในตำบล จำนวน 2,952 คน ต่อจากนั้นประมวลผลใช้งานจากฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนงาน การจัดทำโครงการต่างๆ การจัดทำข้อมูลเพื่อการสื่อสารกับผู้บริหารและประชาชนต้องเป็นแบบที่เข้าใจได้ง่าย อาจใช้รูปภาพ หรือกราฟิกช่วย ความสำเร็จของงานคือการร่วมมือบูรณาการเป็นเครือข่ายวิสัยทัศน์

ของผู้นำองค์กรที่ตระหนักถึงคุณค่าของผู้สูงอายุ ทำให้งานพัฒนาผู้สูงอายุมีความก้าวหน้าอยู่เสมอ

ผศ.ดร.ภัทรระ แสนไชยสุริยา สรุปลและเสนอมุมมองในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลบูรณาการ ตั้งแต่ การระบุเป้าหมายกลุ่มผู้ใช้งานระบบ บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดัชนีชี้วัดหรือการนำข้อมูลไปใช้งาน ตัวอย่างรายการข้อมูลรายบุคคล รายงานสรุปสำหรับผู้บริหารและการวางแผนงาน/นโยบาย ดร.สุรศักดิ์ อธิคานนท์ ให้ข้อสังเกตว่าระบบสารสนเทศของหน่วยงานรัฐที่พัฒนาขึ้นส่วนใหญ่เพื่อช่วยในการบริหารจัดการของหน่วยงานและบริการ ยังไม่มีข้อมูลประเภทที่เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญของการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุและคนในสังคมด้วย

การขับเคลื่อนประเด็นผู้สูงอายุเพื่อสังคมสุขภาวะ

บทบาทของภาครัฐ ท้องถิ่น และประชาชน ในการขับเคลื่อนประเด็นผู้สูงอายุเพื่อสังคมสุขภาวะ ทางด้านคุณศิริวรรณ อรุณทิพย์ไพฑูรย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านผู้สูงอายุ กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กล่าวถึงบทบาทของกรมกิจการผู้สูงอายุซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุของประเทศไทย สำหรับนโยบาย ONE HOME เพื่อสุขภาวะของผู้สูงอายุไทย มีคณะกรรมการผู้สูงอายุระดับชาติ ขับเคลื่อนนโยบายสำคัญๆ เกี่ยวกับผู้สูงอายุของประเทศไทย มีการทำ MOU ของ 4 กระทรวงหลัก ได้แก่ มหาดไทย ศึกษาธิการ สาธารณสุข และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป้าหมายสูงสุดของนโยบาย ONE HOME เพื่อสุขภาวะของผู้สูงอายุไทย คือ “ผู้สูงอายุมีคุณภาพ สอดรับกับเป้าหมายร่วมกันของสังคมโลก คือ Active Aging”

ดร.ดุสิต ศรีโคตร ผ.ช.ผอ.สปสช. เขต 7(ขอนแก่น) การจัดการเครือข่ายขับเคลื่อนเขตสุขภาพเพื่อประชาชน เขต 7 บอกเล่าถึงเขตสุขภาพเพื่อ

ประชาชน (กขป.) เริ่มปี 2559 มีทั้งหมด 13 เขต (12 เขตสุขภาพและเขต กทม.) ประกอบด้วยคณะกรรมการจาก ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาควิชาชีพสาธารณสุข ภาคองค์กรเอกชน และ ภาคประชาชน องค์กร กขป. เกิดจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อตุลาคม 2559 ซึ่งเป็นกลไกใหม่ที่ต้องอาศัย “หลักความกล้า มากกว่าหลักวิชาการ” โดยมีการกำหนด 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ หนึ่งในนั้น คือ ประเด็นผู้สูงอายุและอาหารปลอดภัย ซึ่งควรมีการเชื่อมโยงและการจัดการที่ดีเพื่อการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุ โดยนโยบายจากส่วนกลาง ควรให้ความสำคัญต่อบริบทพื้นที่ที่จะตัดสินใจเลือก และออกแบบการดำเนินงาน

อีกหนึ่งกลไกที่ นพ.สาธิต ทิมขำ รอง นพ.สสจ.เพชรบุรี นำเสนอจากบทเรียนอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรีคือ กลไกการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (DHB) : การขับเคลื่อนคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุบูรณาการ โดยทีมสุขภาพในพื้นที่ใช้กลไกการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ ดูแลสุขภาพทั้งกายและใจ ให้ความอบอุ่นแก่ผู้สูงวัย สำหรับ DHB มีประธาน คือ

นายอำเภอ เลขาฯการ คือ สสอ. และ คณะกรรมการมาจากทุกภาคส่วนซึ่งเป็นกลไกที่เชื่อมโยง ต่อยอด หนุนเสริมสร้างการมีส่วนร่วมได้ดีกับนโยบายและปฏิบัติการของภาคีที่มีอยู่ในระดับอำเภอ และตำบลได้เป็นอย่างดี กลไกDHBที่เข้มแข็งจะทำให้การขับเคลื่อนงานได้ตามบริบทสภาพพื้นที่และปัญหาของคนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

สำหรับการเสริมศักยภาพและพลังเครือข่ายผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ คุณเสาวนีย์ ประทีปทอง ผู้แทนสาขาสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา ได้ร่วมแบ่งปันว่า ขณะนี้จังหวัดสงขลา กำลังจัดตั้งศูนย์บริหารผู้สูงอายุของ อบจ.สงขลา สิ่งที่ได้คือ ผู้สูงอายุมีสุขภาพดี เป็นจิตอาสา ฟังตนเอง มีรายได้พอเพียง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ สิ่งที่จะพัฒนาต่อไปคือ จัดทำฐานข้อมูลให้มีคุณภาพ และสามารถเข้าถึงได้ และมีการดำเนินการเตรียมความพร้อมให้กับทุกกลุ่มวัยที่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในอนาคต

กลไกและภาคีบูรณาการเพื่อการขับเคลื่อน คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

กลไกที่ คุณชาติชาย เหลืองเจริญ ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยองนำมาใช้ในพื้นที่เพื่อสานพลังภาคีที่เข้มแข็ง คือ “การลงมือทำโดยมีผลประโยชน์ของชุมชน” เป้าหมายสำคัญ แม้ในตอนเริ่มต้นจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน แต่ด้วยการลุกขึ้นมาจัดการตนเองของผู้นำและคนในชุมชน โดยมี “สภาชุมชน” เป็นศูนย์กลางในการตั้งชุมชนและภาคีเข้ามาทำงานร่วมกัน ที่ตำบลเนินฆ้อสามารถจัดการตนเองได้เพราะไม่วางตัวเองเป็นภาระ ด้อยศักยภาพหรือเอาอุปสรรคเรื่องงบประมาณมาเป็นตัวตั้ง แต่ปรับมุมมองความคิดเอาปัญหาและจุดด้อย มาใช้ให้เกิดเป็นพลัง “ใครไม่ทำเราทำ เพราะเป็นบ้านเรา เราโชคดีที่เราไม่มีเงินและอำนาจ เราจึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกคน ดึงคนในชุมชน ดึงคนที่มีศักยภาพเข้ามาทำงานร่วมกัน”

ตำบลช่วงเปา อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการนำของคุณรุ่งสุริยา เชียงซีระ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล คือ อีกหนึ่งพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในดำเนินงานผู้สูงอายุหลายๆ ด้าน เช่น “นวัตกรรมบูรณาการคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน” ยกตัวอย่างเรื่องของการออมที่เป็นเรื่อง

สำคัญสำหรับคนทุกวันแม้แต่ผู้สูงอายุที่ตำบลช่วงเปาจึงได้สนับสนุนให้ผู้สูงอายุในชุมชนออมเงินอย่างเป็นระบบด้วยการสนับสนุนจากธนาคารกรุงไทย ซึ่งเงินที่นำมาออมนั้นนำมาจากเบี้ยผู้สูงอายุเดือนละ 100 บาทโดยใช้เจ้าหน้าที่อาสาสมัครบริการไปปรับเงินฝากที่บ้าน นอกจากนั้นยังมี การออมอีก 2 รูปแบบ คือ ออมเจ็บป่วย และ ออมฉาปนกิจ ซึ่งปัจจุบันผู้สูงอายุในชุมชนต่างมีเงินออมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนโยบายเรื่องการออมประสบความสำเร็จได้ด้วย “นโยบายผู้นำ ความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติ ภาคีทั้งรัฐ เอกชน และที่สำคัญผู้สูงอายุต้องเท่าทันและเห็นประโยชน์เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ”

“ปู่ย่าเราทำน้ำตาล พอทำเสร็จน้ำตาลก้นกระทะเราก็เอาปลาทุมาต้มก็ทำแบบนั้นกันมา ดิฉันก็เลยทำมาขายที่ตลาดจาก 10 กิโลจนวันนี้ทำเป็น 100 กิโล ดิฉันเองขายปลาทุต่อสัปดาห์ได้ 30,000 บาท คนวัยเรามีรายได้ขนาดนี้มันเป็นความภูมิใจ นอกจากเรามีกำลังที่จะดูแลตัวเองเรายังสามารถดูแลและแบ่งปันให้ชุมชนได้อีกด้วย” นี่คือ

1. เป็นองค์กรที่ไม่มีอำนาจ อาศัยวิธีคิด และความร่วมมือ
 2. ทำเรื่องการจัดการความรู้ มีมหาวิทยาลัยบ้านนอก เป็นแหล่งเรียนรู้นอกตำรา
 3. ฟังตนเอง
 4. ปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง
- “สภาองค์กรชุมชนตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง”

คำบอกเล่าของ คุณอาภรณ์ พานทอง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อดีตผู้ใหญ่บ้านแหวนทองคำ ที่เป็นหนึ่งในผู้ร่วมสร้างชุมชนบางน้ำผึ้งให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง และผู้สูงอายุเองก็มีบทบาทสำคัญในการบูรณาการร่วมกันในการขับเคลื่อนอย่างแท้จริง จากในอดีตชุมชนบางน้ำผึ้งเคยล่มสลายเพราะประสบปัญหาพองสบู่แตก และน้ำท่วม แต่ด้วยการฟื้นฟูจากภาครัฐและคนในชุมชน บริบทพื้นที่ที่มีทรัพยากรพร้อม พื้นที่ในชุมชนจึงถูกจัดให้เป็นพื้นที่ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง แม้ตอนเริ่มแรกจะไม่ประสบความสำเร็จ แต่มีการนำภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ มาผลิตเป็นสินค้าหลากหลาย จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของตลาด ซึ่งก่อเกิดผลประโยชน์มหาศาลต่อชุมชน ผู้สูงอายุมีรายได้ รู้สึกมีคุณค่าและมีความสุข

นี่เป็นเพียง สามพื้นที่ตัวอย่างที่มีกลไกและภาคีบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังมีอีกหลายพื้นที่ตัวอย่างไม่ว่าจะเป็น เครือข่ายนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุโดยสภาสุขภาพ

โดย คุณบุญนิสา ภูมิศรีผู้แทนสภาสุขภาพ
จังหวัดสกลนคร และสภาสุขภาพอำเภอ
วานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ที่เน้นเรื่อง
กลไกการประสานที่มาจากกรณีมีส่วน
ร่วม “ชิ้นงาน” จากคนในพื้นที่ และการ
ให้ความสำคัญของประธานสภาสุขภาพ
ทุกระดับ รวมทั้งแผนเพื่อการขับเคลื่อน
อย่างเป็นรูปธรรม

- กรณีลำปางที่มีผู้นำสร้างความ
ร่วมมือ สานพลังรัฐ-ราษฎร์ภายในจังหวัด
โดย คุณกรพิณธุ์ วงศ์เจริญ สำนักงาน
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดลำปาง ที่ทำงานร่วมกับเครือข่าย
ทำงานที่ทำงานผู้สูงอายุ โดยสนับสนุนการ
ทำงานที่ครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ
สังคมภายใต้การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ
ชุมชน การพัฒนาที่อยู่อาศัย กองทุน
ผู้สูงอายุ กองทุนสวัสดิการสังคม
การจ้างงานผู้สูงอายุ เช่น เป็นแม่ค้าเทศก์
ท้องถิ่น เป็นต้น สำคัญคือ ประสบการณ์
การนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนในพื้นที่
(อำเภอเกาะคา) และ การใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศ GIS เพื่อสะท้อนsocial
map ของสถานการณ์ต่างๆ ในชุมชน
ตลอดจน บทบาทของสถาบันการศึกษา
กรณี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
นครลำปาง โดย อ.พยอมน ถิ่นอ่อนที่
สะท้อนบทบาทงานวิชาการเพื่อหนุน
เสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยเน้นย้ำ
เรื่องการดูแลสุขภาพแบบสร้างผลต่อเนื่อง
ทุกช่วงวัยสู่ทุกมิติคุณภาพชีวิต ทั้งยังได้
เสนอตัวชีวิตคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ที่ได้
จาก “การวิจัยที่สอบถามจากผู้สูงอายุ
ไม่ใช่สิ่งที่ศึกษาจากตำรา” 9 เรื่องของ
ผู้สูงอายุในจังหวัดลำปาง ได้แก่

- 1) สุขภาพดีทั้งกายใจ
- 2) เป็นที่พึ่งได้ ลูกหลานพึ่งได้ทุกด้าน
- 3) ทำทานบุญอยู่เป็นนิจ
- 4) สานต่อกิจภูมิปัญญา
- 5) จิตอาสาเพื่อชุมชน
- 6) สนใจเรื่องเงินออม
- 7) ลูกหลานพร้อมน้อมเคารพและดูแล
- 8) ท้นกระแส เป็นผู้อยู่ร่วมสมัย
- 9) ปลอ่ยวางได้ ด้วยใจที่อ้อมบุญ

ปัจจัยความสำเร็จการขับเคลื่อนชุมชนตลาดบางน้ำผึ้ง ผู้นำอยู่ในพื้นที่เป็นเวลานาน เป็นคนในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน(ฐานต้นทุนและศักยภาพชุมชน) นำคนที่มีศักยภาพ ร่วมกันพัฒนาพื้นที่ เป็นคณะทำงาน นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

และ สุดท้ายบทสังเคราะห์
การบูรณาการและข้อเสนอแนะนโยบาย
โดย คุณทัศนีย์ ญาณะ มูลนิธิสถาบันวิจัย
และพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน ซึ่งเน้น
ย้ำหลักคิดการบูรณาการด้วยประเด็น
ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุตาม
พรบ.ผู้สูงอายุปี 2546 และ ทศนคติ ความ
เข้าใจในบทบาท ศักยภาพและเงื่อนไขของ
องค์กรภาคีที่ร่วมงาน ตลอดจนกลไกสร้าง
ความร่วมมือทั้งทางการและไม่ทางการ
ภายใต้วิถีคิด เรื่องพลังและความเชื่อมั่นใน
การทำดี มุ่งผลลัพธ์ร่วม แนวทางและวิธี
การทำงานร่วมกันแบบความสัมพันธ์แนว
ราบ และการเรียนรู้ หรือ ปรับปรุงตลอด
จนพัฒนางานร่วมกันต่อเนื่องเพื่อความ
ภูมิใจร่วมกันในปรากฏการณ์ใหม่รวม
ถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในพื้นที่
กระบวนการหลักคือ ทุกฝ่ายต้องมีหลัก
ร่วมกัน คือ “เห็นปัญหา นำพาแนวร่วม
จับทิศมองทาง บูรณาการงานร่วมกัน”

นอกจากนี้ ยังได้เสนอว่าสิ่งสำคัญที่
นโยบายต้องตระหนักคือ ความเข้าใจ
ของเงื่อนไขการพัฒนาในพื้นที่ภายใต้
“นโยบายพื้นที่เป็นฐาน ประชาชน
(ผู้สูงอายุ)เป็นศูนย์กลาง” รวมทั้ง ต้อง
หนุนเสริมระบบการเรียนรู้และระบบ
กำกับติดตามสนับสนุนแบบเสริมพลัง
เพื่อการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมและ
ยั่งยืน พร้อมเปิดประเด็นและมุมมอง
ใหม่เพื่อการขับเคลื่อนโดยคุณไพศาล
เจียนศิริจินดา ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนา
นวัตกรรมด้านระบบบริการสุขภาพ
ภาคเหนือ จังหวัดนครสวรรค์ที่สะท้อนคิด
ว่า เราทุกคนต้องให้ความสำคัญกับการรู้
เท่าทันสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลง
การเข้าใจองคภาพของบริบทและ
ศักยภาพนโยบาย กลไก องค์กรภาคี
ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการวางแผนเพื่อ
จัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อ
การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในอนาคต

ดูแลด้วยหัวใจ ใส่ใจระยะสุดท้ายของชีวิต

เครือข่ายพุทธิกาเพื่อพระพุทธานุศาสนาสังคม และหมอโรจนศักดิ์ แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว โรงพยาบาลแม่สอด ร่วมกันนำกระบวนการ Workshop ดูแลด้วยหัวใจ ใส่ใจระยะสุดท้ายของชีวิต ขวนทำกิจกรรมฝึกสติอยู่กับปัจจุบัน ทบทวนตัวเอง เป็นผู้ฟังที่ดี เรียนรู้การฟังพาฟัง การดูแล การสื่อสารความต้องการ การสะสางเรื่องค้างคาใจด้วยการบอกรักและขอโทษ ตลอดจนการตัดสินใจเพื่อเตรียมความพร้อมอย่างมีสติก่อนความตายจะมาเยือน

สาระสำคัญ คือ กระบวนการที่สัมพันธ์และเนื้อหาที่ผู้เข้าร่วมต้องค้นหาคำตอบร่วมกัน ภายใต้การสะท้อนจากทีมวิทยากร แต่ละช่วงของกระบวนการ ตัวอย่างสรุปการเรียนรู้สำคัญ

“การใช้สมาธิ มีสติ มีความสุข ไม่มีการคิดถึงอดีตและอนาคต อยู่กับปัจจุบัน โอกาสพลาดน้อย ในการดูแลผู้ป่วย/ผู้สูงอายุ ต้องมีสติ ถ้าเราหลุดเราก็จะพลาดทางมโนกรรม วาจากรรม และกายกรรม”

“การฟังที่ดีต้องมีความตั้งใจ สบตาผู้พูด แสดงอาการรับรู้เป็นระยะๆ ไม่พูดแทรก แสดงความชื่นชมยินดี หากเพื่อนพูดเรื่องเศร้าอาจสัมผัส จับมือ หากผู้ป่วยเล่าเรื่องเศร้าอาจให้ความเชื่อมั่น ให้กำลังใจแต่ไม่แสดงความสงสาร คำพูดที่ผู้ป่วยไม่อยากได้ยิน เช่น ทำไมถึงป่วย ลู๊ๆ นะ ต้องเรียนรู้ที่จะประเมินผู้ป่วยด้วยการฟัง การดูแลผู้ป่วยที่ดีที่สุดต้องเริ่มจากการฟัง”

นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้ตัวอย่างเครื่องมือเพื่อช่วยส่งเสริมความเข้าใจและคลี่คลายปมความสัมพันธ์กับคนที่รักด้วย เช่น สมุดเบาใจที่ให้เขียนระบุความต้องการของผู้ป่วยเพื่อให้มีหลักฐานความมั่นใจ รวมทั้ง จดหมายถึงคนรัก ที่เป็นกระดาษ A4 พับกระดาษ 4 ช่อง นึกถึงคนเป็นที่รัก 1 คน เขียนชื่อที่เรียกตรงกลางกระดาษ และเขียนหัวข้อเพื่อเขียนจดหมายถึงคนรักภายใน 5 นาที ซึ่งทำให้ทุกคนเข้าใจและสนใจที่จะนำกลับไปใช้ต่อไปได้ด้วย

สิ่งดีที่เขาเคยทำให้กับเรา	สิ่งดีที่เราเคยทำให้กับเขา
คำเรียกคนเป็นที่รัก	
สิ่งไม่ดีที่เขาเคยทำกับเรา	สิ่งไม่ดีที่เราเคยทำกับเขา

บรรยากาศระหว่างทำกิจกรรมค่อนข้างสงบ ทุกคนตั้งใจฟัง ตั้งใจทำกิจกรรมตามกติกาที่กำหนด มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนแบ่งปันความคิดเห็นและประสบการณ์เป็นระยะๆ คำบอกเล่าประสบการณ์ตรงของหลายคน เป็นกำลังใจให้กับเพื่อนร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มอีกหลายคน ต่างคนต่างขอบคุณซึ่งกันและกัน จะนำสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมวันนี้กลับไปทบทวน ไปทำ และบอกต่อในครอบครัวและบอกต่อคนรอบข้าง

“เรามีส่วนช่วยให้สังคมดีขึ้นได้ด้วยความรู้ที่เรามี และทำต่อกับคนรอบข้าง ขอขอบคุณที่ให้เราเรียนรู้ มีประสบการณ์ที่ดี” เป็นคำกล่าวทิ้งท้ายของทีมวิทยากรจากเครือข่ายพุทธิกา

คำประกาศ “แนวนโยบายความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนคุณภาพชีวิต ของผู้สูงอายุในสังคมไทย”

นพ.วิชัย โชควิวัฒน์

ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ในฐานะองค์กรผู้สูงอายุที่ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ขอขอบคุณรัฐบาลที่ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสนับสนุนคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ บูรณาการในหลายประเด็น อาทิ นโยบายขยายการทำงานของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด ทำให้ผู้สูงอายุมีคุณค่าและสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น เป็นภาระต่อครอบครัวและสังคมน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย Active Aging ของสหประชาชาติ นโยบายเพิ่มสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย โดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากภาษีบาปปีละ 4 พันล้านบาท และนโยบายจูงใจผู้สูงอายุที่มีฐานะดีให้บริจาคเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นการเพิ่มตาข่ายนิรภัยสังคมให้แก่ผู้สูงอายุที่มีสัดส่วนยากจนถึงร้อยละ 34.3 ตลอดจนการเพิ่มงบประมาณประจำปี ในการสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียงที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ได้ดำเนินนโยบายผ่านองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ในนามประชารัฐที่สานพลังการทำงานเพื่อสร้างสังคมสุขภาวะของผู้สูงอายุในประเทศไทย

ในฐานะผู้แทนองค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุในประเทศไทย ขอร่วมประกาศการดำเนินงานเพื่อร่วมขับเคลื่อนระยะต่อไปเพื่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ดังนี้

1. ร่วมมือกับองค์กรภาคีจากภาครัฐและเอกชนทุกระดับ ดำเนินงานตามประเด็นการคุ้มครองสิทธิ การส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ ตลอดจนการส่งเสริม เชิดชูเกียรติคุณผู้สูงอายุ บุคคลและองค์กรที่ดำเนินงานด้านผู้สูงอายุที่มีผลงานอันเป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป
2. ส่งเสริมความสัมพันธ์ ประสานงานทุกภาคส่วนทั้งรัฐและเอกชนเพื่อกระตุ้น เร่งรัดการดำเนินงานบูรณาการคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ประสานความร่วมมือโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ยึดแนวดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้สูงอายุเป็นสำคัญ

สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ และสาขาในทุกจังหวัดทั่วประเทศ พร้อมทั้งจะเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเพื่อสร้างสังคมสุขภาวะของผู้สูงอายุและร่วมกันทำให้ทุกคนในประเทศไทยสามารถก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุได้อย่างเข้มแข็ง และยั่งยืนตลอดไป

พญ.ประนอม คำเที่ยง

อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข ตระหนักถึงการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และความร่วมมือของทุกคน ทุกองค์กรภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนในการทำให้เกิดความร่วมมือการเกิดขึ้นของนโยบาย มาตรการ รูปแบบในการดำเนินงานเพื่อผลักดัน สานพลังในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทุกมิติอย่างต่อเนื่องเพื่อสุขภาวะของทุกคนในสังคมไทย

กระทรวงสาธารณสุข มุ่งมั่นในการเป็นผู้นำสุขภาพในทุกนโยบาย ตลอดจนสนับสนุนและร่วมขับเคลื่อนให้เกิดระบบบริการที่ไร้รอยต่อ สร้างศักยภาพการดูแลบุคคล ครอบครัว ชุมชนเพื่อรองรับสังคมสูงวัยในมิติสุขภาพที่เชื่อมโยงกับด้านเศรษฐกิจและสังคมร่วมกับองค์กรภาคส่วนอื่นๆ

จุดเน้นของบทบาทกระทรวงสาธารณสุขที่ร่วมกับทุกองค์กรภาคีภายใต้การบูรณาการเพื่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุประกอบด้วย

1. กลไกร่วมประสาน ขับเคลื่อนภาคีในตำบล อำเภอโดยเครือข่ายพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. จัดระบบดูแลสุขภาพโดยทีมหมอครอบครัวในทุกระดับ
3. พัฒนาการรวมกลุ่ม ชมรมผู้สูงอายุ วัตถุประสงค์ส่งเสริมสุขภาพและศาสนสถานอื่นๆ
4. ส่งเสริมศักยภาพชมรมผู้สูงอายุ
5. พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้เกี่ยวข้องและอสม.

นายประยุทธ หลักคำ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ และผู้แทนเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ

ด้วยจำนวนผู้สูงอายุที่มีมากขึ้นในปัจจุบัน จนอาจกล่าวได้ว่าไม่มีครอบครัวไหนของประเทศไทยที่จะไม่มีผู้สูงอายุอยู่ในบ้าน หลายครอบครัวโชคดีที่ผู้สูงอายุในบ้านยังช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้ แต่หลายครอบครัวไม่โชคดีแบบนั้น เพราะต้องเผชิญกับปัญหาผู้สูงอายุที่มีความเหงา ซึมเศร้า หลงลืม สมองเสื่อม ส่งผลให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในบ้านวุ่นวายกับการหาวิธีบริหารจัดการอารมณ์ของทั้งผู้สูงอายุ ตนเอง และสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว แต่มากกว่านั้นบางครอบครัวมีผู้สูงอายุภาวะพึ่งพิงที่ต้องการผู้ดูแล แต่หาผู้ดูแลที่มีทักษะไม่ได้ ซึ่งเป็นความทุกข์ที่แทรกซึมอยู่ในครอบครัวทุกระดับในปัจจุบัน

สำนักงาน กศน. ตระหนักถึงความต้องการและความจำเป็นของประชาชนในเรื่องนี้ จึงได้ทำ MOU และร่วมมือกับ 7 กระทรวง และ 2 หน่วยงาน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 คือ

1. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อคงพัฒนาการทางกาย จิตและสมองของผู้สูงอายุให้เป็นผู้สูงอายุที่มีพลัง (Active Ageing) และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชมรมผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่มีพลังเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตร่วมกับหน่วยงานสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. พัฒนาระบบข้อมูลคลังปัญญาในระดับพื้นที่ และเชื่อมโยงเป็นฐานข้อมูลกลาง เพื่อให้เกิดการรับรู้และการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลคลังปัญญาในวงกว้าง
2. ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงแรงงาน ในการผลิตผู้ดูแลผู้สูงอายุ เพื่อดูแลผู้สูงอายุภาวะพึ่งพิงในระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) และเพื่อการมีงานทำของประชากรวัยแรงงาน ให้มีมาตรฐานตามมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพการดูแลผู้สูงอายุ

ผลลัพธ์จากทั้งโครงการก็คาดหวังว่าโครงการแรกจะช่วยให้ผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคมสามารถคงภาวะติดสังคมได้จนตลอดชีวิต ส่วนความร่วมมือในการผลิตผู้ดูแลผู้สูงอายุนั้นก็คาดหวังว่า ผู้ดูแลที่มีความรู้และทักษะที่ไปดูแลผู้สูงอายุภาวะพึ่งพิง จะช่วยให้ผู้สูงอายุภาวะติดเตียงกลับมาเป็นภาวะติดบ้าน และภาวะติดบ้านกลับมาเป็นภาวะติดสังคม ที่สามารถเข้าสังคมและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทั้ง กศน. และภาคส่วนอื่น ๆ จัดขึ้นได้อีกครั้ง

สำนักงาน กศน. พร้อมที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อช่วยเติมเต็มช่องว่างความต้องการให้แก่ผู้สูงอายุและครอบครัว เพื่อให้ประเทศไทยของเราพร้อมที่จะก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุได้อย่างมั่นใจ

นายรุ่งสุริยา เชียงชีระ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกฎหมายอื่นๆ ที่ให้อำนาจไว้

รวมทั้ง จะส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน โดยบูรณาการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุร่วมกัน เพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นพลังที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป

นางกรพิณ วังค์เจริญ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง
ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ ในบทบาทนำของหน่วยงานภาครัฐ ที่รับผิดชอบเป็นกลไกสำคัญระดับชาติ ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อน และพัฒนานโยบายเพื่อความอยู่ดี มีสุข ให้กับผู้สูงอายุ

กรมกิจการผู้สูงอายุจะมุ่งมั่นประสาน และพัฒนาการดำเนินงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยจะระดมและประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งในส่วนกลาง และระดับจังหวัด รวมถึงระดับท้องถิ่น ด้วยมุ่งหวังที่จะเตรียมความพร้อมให้คนไทยทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน ให้สามารถเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งในมิติของความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและการมีรายได้ การมีสุขภาพ รวมถึงการเข้าถึงบริการสาธารณะต่างๆ ได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ควบคู่ไปกับการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ความรู้ความสามารถ ที่เป็นพลังภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ ตลอดจนการให้ความคุ้มครองปกป้อง ดูแล ช่วยเหลือเกื้อกูล และพิทักษ์ไว้ซึ่งสิทธิของผู้สูงอายุ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ทั้งนี้เพื่ออํารังไว้ซึ่งการเป็น “พดุมพลัง” ของผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุสามารถมีบทบาทร่วมในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศไทยได้ยาวนานที่สุด

นพ.ศักดิ์ชัย กาญจนวัฒนา

เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ภาพผู้สูงอายุที่นอนติดเตียงหรือติดบ้านและขาดผู้ดูแลภาพผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้และต้องอยู่บ้านคนเดียวในช่วงกลางวันเพราะลูกหลานต้องออกไปทำงานภาพครอบครัวที่มีรายได้ไม่มากแต่ต้องมีภาระค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ้างคนดูแลผู้สูงอายุในราคาที่แพงมากภาพเช่นนี้เกิดขึ้นมากขึ้นเรื่อยๆในยุคที่เมืองไทยกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวสปสช. จึงได้ใช้กลไกสำคัญในพื้นที่ของสปสช. ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสุขภาพผู้สูงอายุโดยแบ่งเป็นสองช่วงคือช่วงที่เป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงแล้วอาจจะเกิดจากการป่วยด้วยโรคเรื้อรังหรือการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพตามวัยจนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในเรื่องนี้สปสช. ได้ทำMOUเพื่อร่วมมือกับหน่วยงานภาคีดำเนินโครงการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Long Term Care) ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปีงบประมาณ2559และผู้สูงอายุที่ติดเตียง

ผมคิดว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จมี4ด้านได้แก่ “สถานพลังเสริมความเข้มแข็งทั่วถึงและถ้วนหน้า” ดังนี้

1) “สถานพลัง” จากทุกภาคส่วนบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายร่วมกันซึ่งขณะนี้ได้เริ่มต้นแล้วจากความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติรวมทั้งภาคเอกชนโดยมีเป้าหมายร่วมกัน

2) “เสริมความเข้มแข็ง” โดยใช้กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่หรือที่เรียกกันว่า “กองทุนตำบล” ซึ่งเป็นกองทุนที่เกิดขึ้นจากการนำงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่

3) “ทั่วถึง” จากจุดเริ่มต้นในปี59ดูแลผู้สูงอายุร้อยละ10ของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่หรือ100,000คนทั่วประเทศขยายเป็นร้อยละ50หรือ5แสนรายในปี60และจะครอบคลุมทุกตำบลหรือ1ล้านคนภายในปี2562

4) “ถ้วนหน้า” ด้วยการสานพลังจากทุกหน่วยงานจะทำให้สามารถดูแลผู้สูงอายุได้ทุกกลุ่มโดยสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้กับผู้สูงอายุที่ติดเตียงและจัดระบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวในกลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง

เพราะ “ผู้สูงอายุคืออนาคตของพวกเราทุกคน” ประเทศไทยเจริญงอกงามสถาพรได้จนถึงทุกวันนี้ก็เนื่องจากการทำงานอย่างหนักและต่อเนื่องตั้งแต่อดีตของผู้สูงอายุในวันนี้เมื่อถึงวันที่ท่านควรจะได้รับ การดูแลพวกเราจึงต้องร่วมมือกันช่วยเหลือเกื้อกูลสร้างระบบที่ดีต่อเนื่องและมั่นคงเพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้สูงอายุจะได้รับการดูแลตามความจำเป็นให้ดีที่สุดเท่าที่เราจะทำได้ด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้งรัฐและเอกชนในลักษณะประชารัฐ

กิจกรรมของสปสช. ดังกล่าวร่วมกับแนวนโยบายและบทบาทของหน่วยงานภาคีทั้งหมดที่มาร่วมกันในวันนี้เชื่อมั่นว่าผู้สูงอายุทุกคนจะได้รับการดูแลด้านสุขภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมและส่งผลให้ประเทศไทยพร้อมที่จะก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุได้อย่างมั่นใจ

พ.พลเดช ปิ่นประทีป

เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ
สุขภาพแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ตระหนักถึงการสถานการณ์ของการก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุและการเตรียมความพร้อมของระบบการดูแลในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยอิงจากฐานความจำเป็นต้องการของผู้สูงอายุเป็นสำคัญภายใต้ความร่วมมือที่มีพลังของทุกองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุเพื่อสุขภาวะของผู้สูงอายุและคนไทยทุกคน

สืบเนื่องจากนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่มีมติรับรองข้อเสนอจากมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี 2560 ใน 3 ประเด็น คือ (1) การขยายโอกาสในการทำงานของแรงงานสูงอายุนอกระบบเข้าสู่วิสาหกิจชุมชน (2) การขยายอายุการทำงานของแรงงานในสถานประกอบการจากอายุ 55 ปี เป็น 60 ปี และ (3) การสร้างหลักประกันรายได้ยามสูงวัยและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนและดำเนินการตามมติสมัชชาฯ ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ จึงขอเสนอแนวนโยบายความร่วมมือและการสนับสนุนการขับเคลื่อนการบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ ดังนี้

- สนับสนุนการรวมพลังชุมชนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และส่วนราชการในพื้นที่ เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบสุขภาพ การบริการสาธารณสุข และการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ด้วยวิถีของการพึ่งตนเองจากภายใน ตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ในลักษณะที่เรียกว่า “ประชารัฐ”
- ผลักดันกลไกการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอหนุนเสริมด้วยกลไกเขตสุขภาพเพื่อประชาชนในระดับเขต ซึ่งเป็นหลักคิดและแนวทางการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับกระแสแนวคิดการบูรณาการงานบริการสาธารณสุขที่ใช้ “พื้นที่เป็นตัวตั้งและประชาชนเป็นศูนย์กลาง”
- กระตุ้น ส่งเสริมให้ทุกองค์กรภาคียึดหลัก “ทุกแผนงานโครงการ ห่วงใยสุขภาพผู้สูงอายุ” โดยสร้างเจตนารมณ์ร่วมและจัดทำนโยบาย แผนงาน โครงการและบริหารงบประมาณที่เกี่ยวข้องของแต่ละองค์กรภาคี บูรณาการในลักษณะ “ห่วงใยต่อสุขภาพผู้สูงอายุ” อย่างเคร่งครัด

นางกรณี กุประเสริฐ

ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาพ
ประชากรกลุ่มเฉพาะ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้าง
เสริมสุขภาพ (สสส.)

นับตั้งแต่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในปี 2548 และกำลังจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ภายในปี 2564 สสส. ตระหนักถึงความสำคัญและผลกระทบที่สังคมไทยจะต้องเผชิญจากสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุ จึงได้สนับสนุนและดำเนินการร่วมกับภาคี ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้พันธกิจของ สสส. ในการกระตุ้น สาน และเสริมพลัง ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

ทั้งในการสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ ชุมความรู้ การพัฒนา และขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนการขับเคลื่อนงาน โดยภาคีเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพ การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการพัฒนาแนวทางการบูรณาการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุระหว่างหน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้องให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ในการสนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในช่วงต่อไปนับจากนี้ สสส. ยังคงให้ความสำคัญกับการร่วมขับเคลื่อนและผลักดันให้การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่บูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม

ตลอดจนสนับสนุนและร่วมขับเคลื่อนให้เกิดระบบรองรับสังคมสูงวัย ในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ภายใต้พันธกิจของ สสส. ได้แก่

1) การพัฒนาความรู้และข้อมูลเชิงวิชาการ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนนโยบาย พัฒนาระบบรองรับสังคมสูงวัย และขับเคลื่อนงานในประเด็นที่เป็นช่องว่างและมีความจำเป็น เช่น การพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ ผู้บริหารผู้สูงอายุการเตรียมความพร้อมประชากรเพื่อเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ เป็นต้น

2) การพัฒนาต้นแบบและขยายผลการดำเนินงาน เช่น กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในรูปแบบโรงเรียนผู้สูงอายุ การพัฒนาศักยภาพชมรมผู้สูงอายุการพัฒนารูปแบบกิจการเพื่อสังคมในการดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น

3) การพัฒนาและขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบาย เช่น นโยบายและการขับเคลื่อนนโยบายบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ การพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ เป็นต้น

4) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เช่น แอปพลิเคชันเพื่อให้ความรู้ในการเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงอายุ หรือการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น

สสส. ยินดีจะร่วมขับเคลื่อนการบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ตลอดจนการขับเคลื่อนให้เกิดระบบเพื่อรองรับสังคมสูงวัยของประเทศไทยร่วมกับภาคส่วนต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และคาดหวังให้เกิดผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม อันจะทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำเนินชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี และเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมไทยอย่างต่อเนื่อง

พญ.สุพัตรา ศรีวณิชชากร

เลขาธิการมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนา
ระบบสุขภาพชุมชน

สถาบันวิจัยและพัฒนา
ระบบสุขภาพชุมชน ตระหนักถึง
สถานการณ์ของสังคมไทยที่กำลังก้าว
เข้าสู่สังคมสูงอายุและความจำเป็นต่อ
การเตรียมความพร้อมของระบบการ
ดูแลผู้สูงอายุในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับ
การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ซึ่งทุก
ส่วนในสังคม ควรมีบทบาทร่วมมือกัน
สร้างสรรค์ในการพัฒนาระบบดูแลผู้สูง
อายุ โดยอิงทุนที่ดีในสังคมไทย ร่วมกับ
หลักฐานทางวิชาการที่เหมาะสมเพื่อ
สุขภาวะของผู้สูงอายุและคนไทยทุกคน

สถาบันวิจัยและพัฒนา ระบบ
สุขภาพชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทใน
ด้านทางวิชาการเพื่อการพัฒนา นโยบาย
และพัฒนาระบบ รวมทั้งมีบทบาทสาน
ต่อเครือข่ายเพื่อพัฒนาระบบสุขภาพ
ชุมชนที่มีคุณภาพ อย่างยั่งยืน เห็นว่าการ
พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นองค์
ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของ
ระบบสุขภาพชุมชน สพช.จึงพร้อมและ
มุ่งมั่นที่จะร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ใน
การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยยินดี
มีบทบาทร่วม ในประเด็นต่อไปนี้

1) การพัฒนาความรู้และข้อมูลเชิงวิชาการ เพื่อใช้ในการ
ขับเคลื่อนนโยบาย และหนุนเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหลายภาค
ส่วนเพื่อบูรณาการระบบรองรับสังคมสูงวัย และขับเคลื่อนงานในประเด็น
ที่เป็นการเสริมพลังของกลุ่มผู้สูงอายุ เสริมในส่วนระบบการดูแลสุขภาพ
ผู้สูงอายุในชุมชน และการเชื่อมต่อบริการสุขภาพในระดับต่างๆ
ให้ตอบสนองต่อผู้สูงอายุได้อย่างสอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ

2) การพัฒนาต้นแบบที่ภาคีท้องถิ่น ชุมชน และองค์กรรัฐ
บูรณาการระบบพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และการสานต่อเครือข่าย
เรียนรู้ในการพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

สพช. ยินดีร่วมขับเคลื่อนการบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
อย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักดิ์ศรี และเป็นพลังสำคัญใน
ขับเคลื่อนสังคมไทย

กล่าวปิดประชุม

โดย นพ.บรรลุ ศิริพานิช ประธานมูลนิธิสถาบันวิจัยผู้สูงอายุไทย

“ท่านผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน ก่อนจะมา ผมก็ดูรายการพูด ท่านได้ร่วมประชุมคร่ำเคร่งกันมาสองวัน ก็ได้ผลสรุปสาระอย่างที่คุณหมอสุพัทธาสรุป สาระค่อนข้างดี นอกจากนั้นก็มีการประกาศของภาคีต่างๆ ที่จะช่วยกัน

ผมปีนี้อายุ 92 แล้ว ผมฟังภาคีทั้งหลายว่าจะช่วยๆ ก็นั่งคิดว่าเราทำจะไม่ตาย เพราะต่างคนก็ต่างช่วย คงจะตายข้ามองดูในที่ประชุมนี้ผู้สูงอายุก็ไม่มาก ท่านคงจะอายุยืนมาก เพราะต่อไปนี้มีแต่คนช่วย

ผมได้ฟังคำจากภาคีต่างๆ ก็ชื่นใจที่เขาจะช่วยเรา แต่ว่าคำฟังเพยมีว่า งานเลี้ยงจะต้องมีวันเลิก การสัมมนาก็ต้องมีวันสิ้นสุด บัดนี้การสัมมนาทั้งหลายมาถึงที่สิ้นสุดแล้ว ผมขอถือโอกาสนี้ปิดประชุม และขอให้ท่านทั้งหลายเดินทางกลับภูมิลำเนาด้วยความสวัสดิภาพ

ในฐานะเป็นผู้สูงอายุ ขออวยพรให้ท่านขอให้ท่านสุขภาพ เยือกเย็นเหมือนดั่งน้ำในคงคา ให้สุขใจสุขตาเหมือนดั่งดวงจันทร์วันเพ็ญ ในสุขสดชื่นดั่งดอกไม้เมื่อยามน้ำค้างพร่างพรอม ให้ทรัพย์สินอุดมและได้รับแต่ความร่มเย็น”